

Fingrid Oyj:s bokslutskommuniké januari–december 2024: Elöverförings- och anslutningsbehoven fortsätter att öka kraftigt – Fingrids investeringar i elnätet nådde rekordnivå

FINGRID OYJ

www.fingrid.fi

4.3.2025

Verkställande direktörens översikt: Elöverförings- och anslutningsbehoven fortsätter att öka kraftigt – Fingrids investeringar i elnätet nådde rekordnivå

”Utvecklingen av stamnätet var fortsatt stabil år 2024. På Fingrid genomförde vi vårt investeringsprogram på cirka fyra miljarder euro för att stärka huvudförbindelserna och möjliggöra kundanslutningar för elförbrukning och elproduktion. Dessutom framskred byggandet enligt tidtabellen för decenniets viktigaste investering, gränsöverföringsförbindelsen Aurora Line mellan Norra Finland och Norra Sverige. Investeringskostnaderna steg till cirka en halv miljard euro från föregående år.

Finland är ett attraktivt objekt för investeringar i ren elproduktion och förbrukning. Sammanlagt steg anslutningsförfrågningarna för förnybar elproduktion till stamnätet till över 400 gigawatt och anslutningsförfrågningarna för elförbrukning till 60 gigawatt, vilket är fyra gånger så mycket som Finlands nuvarande förbrukningstopp. Osäkerhet råder kring kundprojekten.

Som en följd till den gröna omställningen har utvecklingsbehoven för stamnätet ökat snabbt. Parallellt med vindkraftens tillväxt i Västra Finland ökade elförbrukningen i Södra Finland, särskilt som en följd av eluppvärmning. Utöver dessa utvecklingsbehov i nätet fanns ett behov 2024 att förstärka elnätet i Östra Finland, vilket utreddes i nära samarbete med elnätsbolagen i regionen.

Den efterlängttade elförbrukningsökningen tog ett språng under redovisningsåret, då förbrukningen ökade med 3,4 %. Flera investeringar i ökad elförbrukning har inletts under året. De var koncentrerade till elpannor, datacenter och ellager.

Den kalla perioden januari 2024 med elförbruknings- och prisrekord satte i gång en diskussion om elens tillräcklighet. På Fingrid har vi lyft upp behovet om att snabbt hitta lösningar för att täcka flexibla behov på kort men framför allt på lång sikt, som räcker i dagar och rentav en vecka. En inriktad kostnadseffektiv kapacitetsmekanism behövs i Finland för att stöda elens tillräcklighet och balansera eventuella extrema elpristopp. Elens tillräcklighet påverkades positivt vintern 2024–2025 särskilt av att Fingrid och Industrins Kraft kom överens om en tillfällig lösning från och med 1 januari 2025 angående Olkiluoto 3:s systemskydd i enlighet med Energimyndighetens beslut. Systemskyddet möjliggör att kraftverket kan köras med en effekt på 1 650 megawatt.

En betydande del av de nordiska men även Fingrids gränsöverföringsförbindelser till grannländerna omfattar sjökablar, och därför har säkerheten för undervattensinfrastrukturen identifierats som en tyngdpunkt för energisäkerheten. Haveriet av EstLink 2-sjökabeln på juldagen visade dessa förbindelsers betydelse för elmarknaden och elsystemet men även deras sårbarhet.

År 2024 var i sin helhet utmärkt, både med interna och externa mätare mätt. Medarbetarnas nöjdhet mätt med NPS-rekommendationsindexet var åter igen högt (+74) och kunderna gav sitt högsta betyg någonsin (+60).”

FINGRID OYJ

www.fingrid.fi

4.3.2025

Väsentliga händelser under rapporteringsperioden

- Elförbrukningen år 2024 i Finland var 82,7 (80,0) terawattimmar. Under samma period överförde Fingrid 66,1 (62,4) terawattimmar el till sina kunder, vilket motsvarade 79,9 (78,0) procent av den totala elförbrukningen i Finland. Via Fingrids nät överfördes under samma period 84,4 (82,9) procent av den totala överföringsvolymen i Finland.
- Driftsäkerheten hölls på en hög nivå under rapporteringsperioden trots kortvariga störningar, ökat antal anslutningar och omfattande byggarbeten. Leveranssäkerheten har sjunkit något jämfört med rekordåret 2023 på grund av någon enstaka felsituation. Gränsförbindelsernas kapacitet har varit begränsad eftersom EstLink 2 var ur bruk 26.1.2024–4.9.2024 på grund av haveri och på nytt från och med 25.12.2024. Kapaciteten för överföringsförbindelsen mellan Finland och Norra Sverige har begränsats av underhållet och byggandet av stamnätet både i Finland och Sverige.
- Förnybar produktionskapacitet på 1 600 (1 920) MW anslöts till stamnätet.
- Totalkapaciteten för förfrågningar om anslutning av stamnät ökade under rapporteringsperioden. Det totala antalet anslutningsförfrågningar till stamnätet som Fingrid tog emot 2024 uppgick till 45 GW för elproduktion, 17 GW för elförbrukning och 18 GW för ellagring. Enligt Fingrids prognos uppskattas elförbrukningen öka från den befintliga till 99–126 terawattimmar innan 2030 är över.
- Fingrid meddelade att stamnätsavgifterna höjs i genomsnitt med 8 % från och med 1 januari 2025. Höjningen beror på investeringar i stamnätet och ökade kostnader för förvaltningen av elsystemet.
- Som tidigare meddelats ökar avgifterna för balanstjänsten från och med den 1 januari 2025 från 1,33 €/MWh till 1,73 €/MWh. Orsaken till höjningen är de ökade förvaltningskostnaderna för elsystemet där det största behovet är en betydande ökning av elsystemets reservkapacitet.
- Med sitt beslut sänkte Energimyndigheten betydligt mängden säkerheter som krävs av balansansvariga från och med 30 november 2024. Fingrid har sökt om ändring hos marknadsdomstolen gällande beslutet.
- Fingrids tillsynsmodell för rimlig avkastning för åren 2024–2031 började gälla i enlighet med Energimyndighetens beslut. Tillsynsmodellen är en försvagning jämfört med tidigare års motsvarighet och sänker Fingrids investeringskapacitet. Fingrid har sökt om ändring hos marknadsdomstolen gällande beslutet.
- Bolagets investeringar ökade betydligt från föregående år. I stamnätet är sammanlagt 560 kilometer 400 kilovolts kraftledningar och cirka 150 kilometer 110 kilovolts kraftledningar under uppbyggnad. Totalt 79 elstationsprojekt är under uppbyggnad. Investeringsplanen för det befintliga stamnätet mångdubblar kapaciteten för anslutning av elförbrukning och produktion till stamnätet. Tiden för att utföra stamnätsinvesteringar är oftast betydligt längre än för projekt för anslutning av elförbrukning, elproduktion eller ellagring till stamnätet, vilket kan orsaka tillfälliga begränsningar i anslutningarna.
- Under en översiktsperiod på 12 månader var frekvensen av arbetssäkerhetsolyckor 5 (7). Fingrid strävar efter noll olyckor i sin verksamhet.
- Som en kritisk aktör för försörjningsberedskapen deltog Fingrid i början av september i Försvarmaktens lokalförsvarsövning där man fokuserade på att skydda kritisk infrastruktur med avseende på cybersäkerhet. Att delta i övningarna är en viktig del av beredskapen för bolaget och ett sätt att testa anvisningar och verksamhetsmetoder i praktiken.
- Fingrid höjde standby-krediten som är kopplad till hållbarhetsmålen från 300 miljoner till 500 miljoner euro. Bolaget emitterade två gröna obligationer på 500 miljoner euro. Genom att höja standby-krediten och anskaffa långfristigt främmande kapital stärkte Fingrid bolagets likviditet, allteftersom utvidgandet av elsystemet, väderberoendet och investeringsbehoven i stamnätet ökar.

FINGRID OYJ

www.fingrid.fi

4.3.2025

Rättegångar och myndighetsförfaranden

Fingrid har 2.1.2024 överklagat Energimyndighetens beslut om balanstjänstevillkoren till marknadsdomstolen. Besväret gäller främst modellen för säkerheter för balansansvariga som presenteras i beslutet. Energimyndigheten gav i november 2023 beslut om villkoren för balansansvariga, som innehåller principerna för fastställande av säkerheternas krav. Energimyndighetens beslut innehåller omfattande förändringar av de nuvarande villkoren för säkerheter och skiljer den finländska modellen för säkerheter från den som används i de övriga nordiska länderna. De största förändringarna gäller en omfattande sänkning av säkerheterna som krävs, avlägsnandet av ytterligare säkerheter som uppfyller behoven och fastställandet av ett eventuellt tak för säkerheter.

Fingrid har 29.1.2024 sökt om ändring hos marknadsdomstolen gällande Energimyndighetens beslut om metoderna för att fastställa avkastningen för stamnätsverksamheten för den sjätte tillsynsperioden 1.1.2024–31.12.2027 och för den sjunde 1.1.2028–31.12.2031. Enligt Fingrids bedömning innebär beslutet att metoden för tillsyn av rimliga intäkter inom stamnätsverksamhet, som avslutades vid årsskiftet, kommer att försvagas betydligt. Fingrid anser att bedömningen av tillsynsmodellens konsekvenser har varit bristfällig under förberedandet av beslutet, och i det presenterade beslutet finns det saker som fortfarande är öppna för tolkning. I och med beslutet minskar Fingrids investeringskapacitet. Fingrids mål är en lösning där stamnätet även i fortsättningen kan utvecklas på ett sätt som gör det möjligt att genomföra de planerade investeringarna på hundratals miljarder euro i Finlands gröna omställning.

Fingrid har 15.2.2024 sökt om ändring hos marknadsdomstolen gällande Energimyndighetens beslut 11.1.2024 om omfattningen av systemansvaret för den systemansvarige stamnätsinnehavaren i OL3-kärnkraftverkets anslutningsfrågor. Industrins Kraft Abp ("TVO") lämnade 25.5.2022 en begäran om utredning till Energimyndigheten, där TVO påstår att Fingrid skulle ha försummat sin skyldighet att utveckla nätet i enlighet med elmarknadslagen och/eller annan tillämplig lagstiftning, och som en följd av detta ställt obehöriga restriktioner på anslutningen av kraftverket Olkiluoto 3 till stamnätet, samt att Fingrid skulle ha brutit mot sin offentliga förvaltningsskyldighet i samband med utförandet av sina offentliga administrativa uppgifter. I sitt beslut 11.1.2024 konstaterar Energimyndigheten att Fingrid har skött den systemansvariges utvecklings-, anslutnings- och överföringsskyldigheter i enlighet med elmarknadslagen. Energimyndigheten anser också att effektgränsen på 1 300 MW som fastställs i Fingrids anslutningsvillkor är motiverad och att Fingrid inte har begränsat Olkiluoto 3:s tillgång till nätet. Energimyndigheten anser dock i sitt beslut att systemskyddet för Olkiluoto 3 enligt lagstiftningen faller under Fingrids ansvar som ett särskilt skyddssystem för stamnätsinnehavare och att Fingrid brutit mot artikel 9 i kommissionens förordning (EU) 2017/1485 om riktlinjerna för driften av elöverföringssystem och mot sin skyldighet att lämna in de avgiftsbestämningsskriterier som tillämpas till Energimyndigheten för bekräftelse innan de tas i bruk i enlighet med 10 § 1 mom. i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013).

I enlighet med Energimyndighetens beslut lämnade Fingrid den 30 april 2024 sitt förslag för avgiftsbestämningsskriterier relaterade till OL3-systemskyddet. Energimyndigheten gav sitt beslut för avgiftsbestämningsskriterierna den 30 december 2024. Enligt beslutet ska TVO stå för ersättningskostnaderna till objekten för systemskydd samt byggande, underhåll och användning av kommunikationsförbindelser. Fingrid ska däremot enligt beslutet svara för kostnaderna för anskaffning av objekt, ingående av avtal, administration av systemskydd och tillhörande anläggningstester samt underhåll av systemskyddets mät- och övervakningssystem till Fingrids driftövervakningssystem. Fingrid och TVO har tillfälligt kommit överens om ett avtal över betalningsarrangemangen för Olkiluoto 3:s systemskydd från och med 1 januari 2025. Avtalet grundar sig på Energimyndighetens beslut från 30 december 2024 om systemskyddets kostnader. De tillfälliga betalningsarrangemangen påverkar inte direkt rättsprocessen angående systemskyddets omfattning, vars behandling fortsätter i marknadsdomstolen.

FINGRID OYJ

www.fingrid.fi

4.3.2025

Den 27 oktober 2022 fick Fingrid inlösningstillstånd för att utvidga kraftledningsområdet för Torna-Lautakaris nollkrets. Vid inlösningsförrättningens inledningssammanträde 1 december 2022 beslöt inlösningsförrättningsutskottet att inlösaren är skyldig att ta vara på träd i enlighet med de rättigheter och begränsningar som omfattas i inlösentillståndet, om inte annat har avtalats. Inlösningsförrättningens slutsammanträde hölls den 16 november 2023. Fingrid har överklagat beslutet som rör tillvaratagande av träd vid Torna-Lautakari till Egentliga Finlands tingsrätts jorrdomstol 22 december 2023.

Händelser efter räkenskapsperiodens slut och uppskattning av den framtida utvecklingen

Fingridkoncernens resultat för räkenskapsperioden 2025 exklusive förändringar i verkliga värden på derivat och skatt väntas förbli på samma nivå som 2024. Denna uppskattning inkluderar insamlade flaskhalsintäkter som ingår i bolagets omsättning och övriga rörelseintäkter. Genomförandet av investeringsprogrammet framskrider väl. Investeringsnivån uppskattas vara lägre än året innan. Elsystemet utvidgas, blir mer komplicerat och det råder osäkerheter kring tillgången på elproduktions- och konsumtionsflexibilitet. Fingrids driftkostnader och osäkerheten relaterad till utgifter växer år 2025, parallellt med ökade elöverföringsbehov. Samtidigt ökar fluktuationerna i den nationella effektbalansen. Stamnätets anslutningskapacitet kommer att påverkas av kundprojektens läge, flexibilitet i elproduktion och konsumtion samt förändrade kundbehov. Bolagets finansiella ställning förväntas förbli stabil.

Bolaget har en omfattande mängd flaskhalsintäkter från gränsförbindelserna mellan Estland och Finland samt mellan Sverige och Finland från 2022 i balansräkningen. Fingrids mål är att även fortsättningsvis använda flaskhalsintäkter aktivt för investeringar som höjer gränsöverföringskapaciteten samt för att täcka verksamhetens kostnader till förmån för sina kunder. Energimyndigheten beslutar om användningen av flaskhalsintäkterna i enlighet med EU-förordningen.

Gällande haveriet av EstLink 2-förbindelsens sjökablar beslöt sjörättsdomstolen den 3 januari 2025 om beslag av fartyget Eagle S, som misstänks ha orsakat skadan, för att säkerställa ersättningskraven från Fingrid och andra som har ansökt om beslag. Fingrid har beslutat att inte ansöka om verkställighet av beslagtagandet av fartyget Eagle S på grund av de ekonomiska risker som är förenade med detta. Beslutet att avstå från verkställigheten av beslagtagandet påverkar inte andra rättshandlingar. Fingrid avser att väcka talan gentemot Eagle S för de skador som orsakats och söka ersättning genom rättsliga åtgärder.

Den 29 januari 2025 har Fingrid överklagat Energimyndighetens beslut från den 30 december 2024 gällande fastställandet av avgiftsbestämningskriterierna relaterade till OL3-kärnkraftverkets systemskydd till marknadsdomstolen. Enligt Fingrid omfattas OL3-systemskyddet inte av Fingrids lagstadgade systemskyddsansvar, och bolaget är därmed inte skyldigt att utföra OL3-systemskyddet eller avgifter i någon mån överhuvudtaget.

Bilagor:

Fingrid Oyj bokslutskommuniké

Bokslut och verksamhetsberättelse 2024

Noterna har publicerats på finska och engelska.